

Sygn. akt VI U 1103/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2023 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Marta Walińska

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2023 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: T. B. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 20 maja 2022 r., znak:(...)

w sprawie: T. B. (1)

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

1/ oddała odwołanie,

2/ nowo zgłoszone żądanie przyznania renty socjalnej przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. celem rozpoznania.

Sędzia Maciej Flinik

Sygn. akt VI U 1103/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 maja 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 57 w zw. z art. 58 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odmówił ubezpieczonemu T. B. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Pozwany wskazał, iż orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 9 maja 2021 r. ubezpieczony został uznany za częściowo niezdolnego do pracy do 30 kwietnia 2024 r.. Ubezpieczony nie spełnia jednak warunku wymaganego stażu pracy, bowiem w dziesięcioleciu poprzedzającym dzień powstania niezdolności to jest w okresie od 1 października 2011 do 30 września 2021 r. udokumentował staż pracy w wymiarze 1 roku 11 miesięcy i 22 dni, a w dziesięcioleciu poprzedzającym datę złożenia wniosku o rentę to jest w okresie od 16 lutego 2012 r do 15 lutego 2022r. w wymiarze 1 rok , 11 miesięcy i 20 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony T. B. (1) wnosząc o uwzględnienie lat jego zatrudnienia pominiętych przez ZUS :

- w firmie (...) w latach 1993 – 1994

- brakujących dni pracy w (...)Y.

- okresu prowadzenia działalności gospodarczej pod nazwą L.

Zadeklarował zapłatę składek za 37 miesięcy od 4 kwietnia 2019 r. wstecz wnosząc o ich potrącenie z przyznanej mu renty .

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację .

Obok żądania przyznania mu renty , ubezpieczony w kolejnych pismach wniósł również o przyznanie mu prawa do renty socjalnej oraz podwyższenie renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na jego status osoby zasłużonej w działalność niepodległościowej – działacza opozycji antykomunistycznej w latach 80 - tych.

Sąd Okręgowy ustalił , co następuje:

Ubezpieczony T. B. (1) (urodzony (...)) ukończył zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie montera instalacji budowlanych. W/w- ny ukończył również liceum ogólnokształcące i posiada maturę. Zdobył również dyplom technika administracji (2017 r.) . Do roku 1987 uprawiał wyczynowo sport – podnoszenie ciężarów , osiągając istotne sukcesy . W okresie od 1 września 1984 r. do 14 grudnia 1984 r. posiadał status ucznia nauki zawodu w W. Zakładach (...). Od 15 grudnia 1984 .r do 30 czerwca 1988 r. pracował jako uczeń w zawodzie monter instalacji budowlanych w Gminnej Spółdzielni (...). Od 26 września 1990 r. do 4 maja 1990 pracował w (...)na stanowisku referenta. W okresie od 9 października 1990 r. do 31 października 1990 r. pobierał zasiłek dla osób bezrobotnych. Od 15 listopada 1993 r. do 30 czerwca 1994 r. zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w firmie (...) na stanowisku instalatora wod – kan. W latach 2007 -2019 z przerwami prowadził działalność gospodarczą pod nazwą L. (w jej ramach zajmował się wydawaniem gazety) . W 2012r. uzyskał dyplom mistrzowski w zawodzie montera instalacji i urządzeń sanitarnych. W latach 2002 – 2007 piastował funkcję prezesa zarządu Stowarzyszenia (...) w W., a w latach 2013 – 2015 był sekretarzem (...) S. w W.. Od 5 września 2019 r. do 7 sierpnia 2020 r. otrzymywał świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad chorą matką . Od 8 sierpnia 2020 r. do 6 września 2020 r. zatrudniony w (...) (...)Y.. Od 10 września 2020 r. do 9 września 2021r. pobierał zasiłek dla osób bezrobotnych.

/ dowód : zestawienie okresów składkowych k. 16 – 16 v, zeznania ubezpieczonego T. B. k. 257 akt sprawy /

W pozostałych okresach ubezpieczony utrzymywał się dzięki środkom pozyskiwanym przez jego matkę tytułem czynszu za najem pomieszczeń w należącym do niej budynku (w zamian za udzielaną matce pomoc) .

/ dowód : zeznania ubezpieczonego T. B. k. 257 akt sprawy /

W 2020r. ogłoszona została upadłość konsumencka T. B. (1). W dniu 7 lutego 2023 r. sędzia komisarz stwierdził przyjęcie układu, w którym grupę I stanowią wierzyciele publicznoprawni – ZUS - spłata wierzytelności w kwocie 325 zł miesięcznie , , raty płatne do 15 każdego miesiąca przez okres 60 miesięcy od miesiąca następującego po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu. W dniu 26 kwietnia 2023r. wydane zostało postanowienie o zatwierdzeniu układu. Ostatnie składki z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ubezpieczony uiścił w 2012r.

/ dowód : ogłoszenie k. 138 , informacja ZUS k. 252 akt sprawy /

W dniu 16 lutego 2022r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 9 maja 2022 r. stwierdziła, iż ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do 30 kwietnia 2024r., przy czym jako datę powstania niezdolności wskazano 1 października 2021r. Zaskarżoną decyzją odmówiono ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z uwagi na niespełnianie wymogów stażowych . W okresie od 1 października 2011 do 30 września 2021 r. ubezpieczony udokumentował staż pracy w wymiarze 1 roku 11 miesięcy i 22 dni, a w okresie od 16 lutego 2012 r do 15 lutego 2022r. to jest w dziesięcioleciu

poprzedzającym datę złożenia wniosku o rentę w wymiarze 1 rok , 11 miesięcy i 20 dni. Organ rentowy z okresu prowadzenia przez ubezpieczonego działalności gospodarczej uwzględnił jako składkowe i nieskładkowe okresy od 19 grudnia 2007 r. do 28 lipca 2009 r. , od 30 marca 2009 r. do 30 kwietnia 2009r. (zasiłek chorobowy) , od 1 grudnia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. i od 1 października 2011 r. do 2 października 2011r. Pozostały okres prowadzenia przez ubezpieczonego przedmiotowej działalności nie został uwzględniony z uwagi na brak uiszczenia składek.

/ bezsporne /

Ubezpieczony nie stał się osobą choćby częściowo niezdolną do pracy ani w 1987 r. ani w latach późniejszych. Częściowa niezdolność do pracy datuje się w jego przypadku dopiero od 2021r.

/ dowód : opinie biegłych ortopedy -k.79 - 80 oraz neurologa i specjalisty medycyny prac k. 141- 142 akt sprawy /

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dostępnej dokumentacji medycznej oraz w oparciu o opinie wymienionych wyżej biegłych sądowych, które uznał za w pełni miarodajne dla oceny stanu zdrowia ubezpieczonego oraz jego przekładania się na jego zdolność do pracy, w tym także w zakresie daty powstania częściowej niezdolności w/w- nego do pracy, zostały bowiem sporządzone wyczerpująco i rzetelnie w oparciu o posiadane przez biegłych specjalistów z dziedzin medycyny zajmujących się diagnozowaniem i leczeniem schorzeń, na które cierpi ubezpieczony, w oparciu o posiadane przez biegłych wiadomości specjalne i spełniają one wymogi określone w art. 285 k.p.c. Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego w zakresie zdobytego przezeń dotąd wykształcenia, posiadanych kwalifikacji zawodowych , kariery sportowej oraz aktywności wykazywane na płaszczyźnie społecznej i publicznej - powyższe znajduje odzwierciedlenie w zgromadzonej (przedłożonej przez ubezpieczonego dokumentacji) . Za bezprzedmiotowe i nie odpowiadające rzeczywistości sąd uznał natomiast twierdzenia ubezpieczonego o rzekomym przyznaniu mu przez pozwanego prawa do renty na okres 2 lat . Można się tylko domyślać , iż w/w- ny utożsamia stwierdzenie przez lekarza orzecznika ZUS jego częściowej niezdolności do pracy z uzyskaniem świadczenia, nie dostrzega jednak, że dla przyznania prawa do renty oprócz stwierdzanej niezdolności do pracy należy spełnić warunki stażowe, których nie spełnia (co legło u podstaw zaskarżonej decyzji). Gołosłownymi - wobec braku dokumentacji medycznej (czy jakiegokolwiek innej) je potwierdzającej - należy określić twierdzenia ubezpieczonego o rzekomym powstaniu jego niezdolności do pracy już w 1987 r. Przeczy im zresztą jego dalsza droga zawodowa – zatrudnienie na stanowisku monter instalacji budowlanych (lata 1984 – 1988) , na P., w firmie (...) w latach 1993- 1994 (jako instalatora wod – kan) , czy prowadzenie działalności gospodarczej, dalej uzyskanie dyplomu mistrza w zawodzie monter instalacji sanitarnych (2012 r.), o aktywności na polu sportowym (uprawianie strzelectwa po 2000 r.) nawet nie wspominając. Wszystkie wykazywane wyżej , podejmowane przez ubezpieczonego na płaszczyźnie zawodowej działania zwłaszcza, te stanowiące naturalną kontynuację jego wykształcenia (w zawodzie monter instalacji budowlanych) jak też jego aktywność sportowa po roku 2000 , wymagały od niego pełnej sprawności psychofizycznej i poddają w zasadniczą wątpliwość forsowane przezeń tezy co do występowania u niego częściowej niezdolności do pracy już od lat osiemdziesiątych. Co więcej twierdzeniom ubezpieczonego w tym zakresie przeczą również fakt podjęcia leczenia ortopedycznego dopiero w 2019 r. (gdyby bowiem w istocie dysfunkcja kolan skutkowałą niezdolnością do pracy, zgłosiłby się do lekarza zapewne wiele lat wcześniej) oraz nie stwierdzanie przez biegłego neurologa obecnie choćby częściowej niezdolności do pracy w/w- nego z przyczyn neurologicznych (co potwierdza jedynie fakt, iż stwierdzone w 1987 r. wady kręgosłupa nie skutkowałą choćby częściową niezdolnością ubezpieczonego w tamtym okresie) .

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Stosownie do treści art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t: Dz. U. z 2009 r. Nr 153,poz. 1227 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy; ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy; niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów (ust. 1).

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (ust. 2). Art. 58 ust. 1 ustawy stanowi, iż warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (ust. 2). W myśl ust. 4 przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

W niniejszej sprawie przedmiot sporu stanowiła kwestia legitymowania się przez ubezpieczonego niezbędnym stażem ubezpieczeniowym – spełniania przez niego warunków stażowych określonych wg ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Bezsporną pozostaje bowiem okoliczność jego aktualnej częściowej niezdolności do pracy. Aby spełnić wymogi ustawowe wskazane w art. 58 ust. 1 pkt 5 tej ustawy niezdolność ubezpieczonego do pracy (choćby częściowa) musiałaby powstać znacznie wcześniej, aniżeli ustalili to biegli sądowi - zgodnie ze wskazaniami organu rentowego musiałoby to nastąpić najpóźniej w dniu 21 października 1994 r. Ubezpieczony nie spełnia jednak powyższego warunku, albowiem brak jest podstaw do przyjęcia, że pozostawał choćby częściowo niezdolny do pracy już w 1994 r. – jego twierdzenia o urazie doznany na skutek wyczerpanego podnoszenia ciężarów nie znajdują oparcia w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Biegli sądowi kategorycznie stwierdzili, że niezdolność taka nie powstała u badanego przed 20 rokiem życia. Brak jest dokumentacji z okresu lat 1987 i dalszych, która obrazowałaby ewentualne schorzenia ubezpieczonego skutkujące jego niezdolnością do pracy już w tamtym okresie. Dokumentacja medyczna, jaka miała się (wg samego zainteresowanego) znajdować we wskazanych przezeń - placówce medycznej i archiwum, uległa (po okresie niezbędnego przechowywania) zniszczeniu. Tezie o częściowej niezdolności ubezpieczonego do pracy, mającej jakoby powstać już w 1987 r. przeczy wspomniany już wyżej fakt zatrudnienia ubezpieczonego w kolejnych latach w kolejnych zakładach pracy (1987-1988, 1990, 1993-1994), zdobycie w 2012 r. dyplomu mistrza w wyuczonym wcześniej zawodzie (co jak się wydaje, po niemal dwudziestu latach od ostatniego zatrudnienia na stanowisku instalatora wod – kan w firmie (...)) byłoby niemożliwe bez najprawdopodobniej również późniejszego to jest po 1994 r. doświadczenia ubezpieczonego w wykonywaniu takiego rodzaju czynności) oraz wykazywana aktywność na niwie sportowej (strzelectwo). Zebrany materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje na to, że do 1994 (z przerwami) ubezpieczony wykonywał prace na stanowiskach monter instalacji, a zatem wymagające pełnej sprawności psychofizycznej, związane z wysiłkiem fizycznym (prace monter instalacji sanitarnych wiążą się przecież z pracą w wymuszonej pozycji ciała oraz częstym wysiłkiem fizycznym związanym z montażem instalacji, rur, wykonywaniem wykopów itd., czy dźwiganiem ciężkich elementów np.. armatury, bojlerów itp.). Jeszcze raz należy podkreślić, iż w 2012 r. T. B. (1) uzyskał dyplom mistrza w tym zawodzie, co (choć pozostaje to jedynie w sferze domysłów - gdyż ubezpieczony takich okoliczności nie ujawnił) wskazuje na praktykę ubezpieczonego w tym zawodzie w kolejnych latach poprzedzających nabycie tak wysokich kwalifikacji w wyuczonym zawodzie. Gdyby w istocie schorzenie kończyn dolnych (kolan), czy kręgosłupa było nasilone w stopniu eliminującym możliwość wykonywania przezeń pracy zgodnej z kwalifikacjami - monter instalacji budowlanych, to z pewnością pracy takiej nie były w stanie wykonywać, w konsekwencji - przy braku praktyki przez okres 18 lat (od 1994 r.) - wątpliwym byłoby również uzyskanie dyplomu mistrza w tym zawodzie. Co więcej, nawet obecnie, z przyczyn neurologicznych, ubezpieczony nie

wykazuje choćby częściowej niezdolności do pracy, ta jest spowodowana schorzeniami ortopedycznymi, ale datuje się najwcześniej na 2021r.

Żądanie ubezpieczonego przyjęcia przez ZUS jako okresu składkowego całego okresu zatrudnienia ubezpieczonego w firmie (...) jest bezprzedmiotowe - okoliczność ta nie ma z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy znaczenia, albowiem nawet po jego uwzględnieniu, ubezpieczony nie spełniłby warunków stażowych na dzień powstania częściowej niezdolności do pracy (patrz pismo ZUS k.187 akt sprawy).

Ubezpieczony przewrotnie (acz zupełnie bezzasadnie) domaga się potrącenia istniejących po jego stronie zaległości składkowych (skutkujących niemożnością uwzględnienia jako składkowego większości czasokresu prowadzonej przezeń działalności gospodarczej) z renty, o którą się ubiega, a do której prawo uzależnione jest ni mniej nie więcej właśnie od legitymowania się określonym okresem stażowym (co wiąże się bezpośrednio z wykazaniem opłacania składek w okresach prowadzenia działalności gospodarczej). Myli zatem zupełnie porządek rzeczy, albowiem to wykazanie określonej długości okresów składkowych w wymaganym ustawą okresie jest warunkiem przysługiwania prawa do renty, a nie odwrotnie. Zaproponowana przez ubezpieczonego koncepcja potrącenia z renty zaległości składkowych uzależniałaby spełnienie przez niego ciężących na nim powinności w sferze publicznoprawnej (opłacenia należnych składek) od uprzedniego przyznania mu nienależnego w świetle przepisów prawa (wobec niespełniania przesłanki stażowej) świadczenia.

Żądanie ubezpieczonego ujawnienia w protokole z badania go przez biegłych faktu poruszania się przy pomocy kuli łokciowej oraz wskazania w opiniach biegłych pełnego przebiegu jego drogi zawodowej (i nie tylko) jest całkowicie chybione - okoliczności te pozostają bez jakiegokolwiek znaczenia dla sprawy, albowiem kluczową kwestią (wobec braku wypełniania przesłanek stażowych) jest data powstania niezdolności ubezpieczonego do pracy (nie wiadomo czemu przykładowo miałyby służyć wyeksponowanie w opinii biegłych faktu ukończenia przez ubezpieczonego kursów języków obcych). W tym zakresie natomiast (niezdolności ubezpieczonego do pracy, jej stopnia i daty powstania) opinie biegłych są jasne - niezdolność ta nie powstała w dacie, w której ubezpieczony spełniałby warunki stażowe dla uzyskania prawa do renty. Jednocześnie należy wskazać, że opinia biegłych lekarzy stanowiąca medyczną ocenę stanu zdrowia badanego i jego przekładania się na zdolność danej osoby do pracy nie ma służyć eksponowaniu ich kariery (drogi) zawodowej, czy też osiągnięć na polu społecznym, publicznym, sportowym, nie w tym celu bowiem jest wydawana (a tego jak się wydaje oczekuje ubezpieczony, domagając się jej uzupełnienia w tym zakresie). Co do wskazania w opinii, że inwalidztwo ubezpieczonego w zakresie kręgosłupa zostało ujawnione w 1987 r. należy stwierdzić, iż nie ma ku temu podstaw, gdyż biegli odnieśli się do tego zagadnienia w sporządzonych opiniach. Biegły S. F. (opinia k. 210 akt sprawy) w opinii pogrubionym drukiem wyeksponował ustalenie, iż w aktach sprawy brak jakiejkolwiek informacji dotyczącej urazu kręgosłupa przed 20 rokiem życia, co więcej, dyplom w zawodach z podnoszenia ciężarów z 4 maja 1987 r. potwierdza wyczynowe uprawianie przez badanego sportu (z sukcesami), co jest równoznaczne z jego ówczesną zdolnością do pracy - ubezpieczony nie byłby dopuszczony do zawodów przez lekarza specjalistę z zakresu medycyny sportowej, gdyby nie był natenczas osobą zdrową (opinia biegłego neurologa k. 80 akt sprawy). Stwierdzone w lipcu 1987 r. niespojenie łuku to wada wrodzona, skutkująca szybkim zwyrodnieniem i deformacją kręgosłupa, ale nie skutkująca w tamtym czasie niezdolnością w/w- nego do pracy. Podobnie wynik badania kręgosłupa z 1987 odnotowali w opinii biegli neurolog i specjalista medycyny przemysłowej wskazując, że „ w opinii neurologa opisywane zmiany w kręgosłupie L – S nie obrazują urazu kręgosłupa. Rtg opisywana jest wada rozwojowa, która często występuje w populacji ogólnej „ (opinia k. 142 akt sprawy). Z powyższym, co należy podkreślić po raz kolejny, koresponduje fakt zatrudnienia ubezpieczonego w latach 1984 – 1988 oraz 1990, 1993-1994.

Reasumując, wobec niespełniania przez ubezpieczonego przesłanek przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (niespełnianie wymogów stażowych) Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie jako bezzasadne oddalił (tak w zakresie renty jak i pochodnej w postaci jej wyrównania).

Roszczenie o rentę socjalną jako nowo zgłoszone sąd na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. (który to przepis stanowi , że jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu) przekazał do ZUS celem rozpoznania.

Sędzia Maciej Flinik